

Observatori d'Ocupabilitat
Agost de 2005 – Número 3

1. Inici: *El 93% de les empreses mantindrà o augmentarà l'ocupació al tercer trimestre*

2. Observatori d'Ocupabilitat

- 2.1 Evolució del mercat de treball
- 2.2 Distribució de les ofertes segons l'especialitat
- 2.3 Distribució de les ofertes segons les ocupacions
- 2.4 Distribució de les ofertes segons els sectors
- 2.5 Distribució geogràfica de les ofertes
- 2.6 Distribució de les ofertes per trams retributius
- 2.7 Distribució de les ofertes per edat dels candidats

3. Entrevista a Txell Pineda, coordinadora de l'Institut d'Estudis de la Seguretat

1. Inici

EI 93% DE LES EMPRESES MANTINDRÀ O AUGMENTARÀ L'OCUPACIÓ AL TERCER TRIMESTRE

L'economia catalana en el segon trimestre de 2005 ha presentat, segons les primeres estimacions, una lleugera acceleració que es dona pràcticament a tots els aspectes de l'activitat, excepte a l'exportació. Així, el conseller d'Economia, Antoni Castells, xifra per sobre del 3,2% el creixement esperat per al segon trimestre, mentre el catedràtic de la UAB, Josep Oliver, va una mica més enllà i afirma en un informe de Caixa Catalunya que enguany i el 2006 l'economia catalana creixerà al voltant del 3,3%.

Això no seria més que la continuació de la recuperació apuntada el 2004, després dels mínims creixements de 2001 i 2002, de l'ordre del 2,6%.

Els factors que explicarien aquesta favorable evolució serien que el "mercat de treball està estirant amb molta força", amb uns augments de l'ocupació del 3,2% enguany i del 2,1% el 2006, la qual cosa suposaria un increment de 170.000 llocs de treball a Catalunya. Seguint aquest fil, la majoria de nous llocs de treball es localitzarà al sector serveis, amb augments del 4,9% el 2005 i del 3,3% el 2006. Segons el professor Oliver, "aquesta tendència és compatible amb una indústria més competitiva, malgrat la reducció de llocs de treball". De fet, preveu que els empleats al sector industrial baixin un 1% tant el 2005 com el 2006, percentatges inferiors al 4% en què va caure el 2004. Per Oliver, aquesta pèrdua no és problemàtica, sino necessària, "perquè es l'única manera que les empreses es puguin mantenir". I recorda que Catalunya té un 22% de l'ocupació a la indústria, mentre que als Estats Units és només del 10%.

En l'àmbit espanyol, la situació és semblant. El ministre Pedro Solbes ha assegurat que l'economia espanyola està creixent a un ritme del 3,3% i assenyala que "la tendència no fa pensar en una desacceleració, sinó més aviat al contrari, es preveu un increment en el futur immediat", malgrat que el preu del petroli es mostra molt segur del futur de l'economia, qualificant-se de "molt optimista" de cara als anys 2006 i 2007.

Però sense cap mena de dubte, el més destacat és el que pensen els empresaris i encara que malauradament aquí les dades de què disposem són només d'àmbit estatal apunten una tendència perfectament extrapolable a Catalunya. Doncs bé, segons una

enquesta feta pública per les Cambres de Comerç a finals de juliol, la confiança dels empresaris (5.000 enquestats) en l'evolució econòmica per al tercer trimestre ha millorat lleugerament envers el període anterior. Els tres pilars de la millora són l'estabilitat en la xifra de negocis, l'ocupació i l'augment de la inversió.

En realitat, el 93% d'empreses diu que preveu mantenir o augmentar les plantilles durant el tercer trimestre (83% mantenir i 10% augmentar), la qual cosa tindrà una repercussió positiva en la xifra final d'ocupats. Per sectors, cal destacar que a l'enquesta la confiança creix a la indústria i a serveis com les telecomunicacions i el transport, mentre que hi ha una davallada important a la construcció.

I arribem a l'Enquesta de Població Activa, que va aparèixer el 29 de juliol, amb dades del segon trimestre. Com ja sabeu –vegeu l'Observatori d'Ocupabilitat anterior– estem en la seva nova configuració i això no permet comparacions interanuals detallades més enllà de les dades estatals. Pel que ens diuen les dades, en el segon trimestre el comportament de l'ocupació ha estat molt positiu. Catalunya, amb 71.800 nous ocupats és la segona comunitat espanyola amb més increment d'ocupació, darrere de Madrid (89.700) i davant de les Illes Balears (56.000), mentre que en la reducció de l'atur també ha estat la segona comunitat (24.800 aturats menys), darrere de Madrid (-39.300).

En l'àmbit estatal, el creixement dels ocupats –corregit dels canvis de metodologia– de juny a juny és del 5%, una xifra molt alta i que supera en un punt (4%) la del primer trimestre. Atesa l'època de l'any que som, és normal un cert creixement, ja que els contractes turístics són fonamentals. És per això que gairebé el 80% dels nous contractes és temporal, la qual cosa va fer dir immediatament al ministre Caldera que “el full de ruta del ministeri de Treball passa per rebaixar la temporalitat del mercat laboral espanyol”. Cal destacar també que el 35% dels nous ocupats al segon trimestre ha estat estranger.

Un aspecte molt interessant per veure el futur de l'ocupació en el cas concret de la indústria el trobem en l'enquesta sobre la inversió industrial a Catalunya, preparada per la Conselleria. La corresponent a les previsions de primavera –feta pública a finals de juliol– ens diu que el creixement total previst a la inversió industrial a Catalunya per al 2005 serà del 5,2%, per sobre del 3,5% del 2004, la qual cosa millora les xifres de creixement negatiu de 2001 i 2002, però queda encara molt lluny del període 1995-2000, en què cada any se superaven els dos díigits.

Per sectors, destaca energia i aigua, amb un creixement de la inversió estimat del 41,2%, seguit dels béns de consum durador, amb un 18,4%. En els béns intermedis creixerà un 6,5% –sobretot en materials de construcció, química, maquinària i material elèctric– mentre en els béns d'equipament el creixement serà un minso 0,3%. A la resta de sectors, baixarà: un 13,6% en els béns de consum no durador, un 12,5% en l'automòbil i un 2,7% en el sector alimentari, begudes i tabac.

A la vista d'aquestes previsions, doncs, l'estiu no es presenta malament –el turisme ara com ara sembla que ha de funcionar– i la tardor dependrà molt de la situació que hi hagi a l'exterior, tot i que les inquietuds creades pel terrorisme, el preu del petroli i les pors polítiques pel "no" a la Constitució Europea, i per la manca d'acord als pressupostos del proper període, no fan esperar una resolució immediata dels problemes d'atonía que pateix la gran economia europea, que és l'alemanya.

Jordi Goula

2. Observatori d'Ocupabilitat

Observatori del mercat de treball segons les dades del Servei de Selecció Professional i del Programa Minerva.

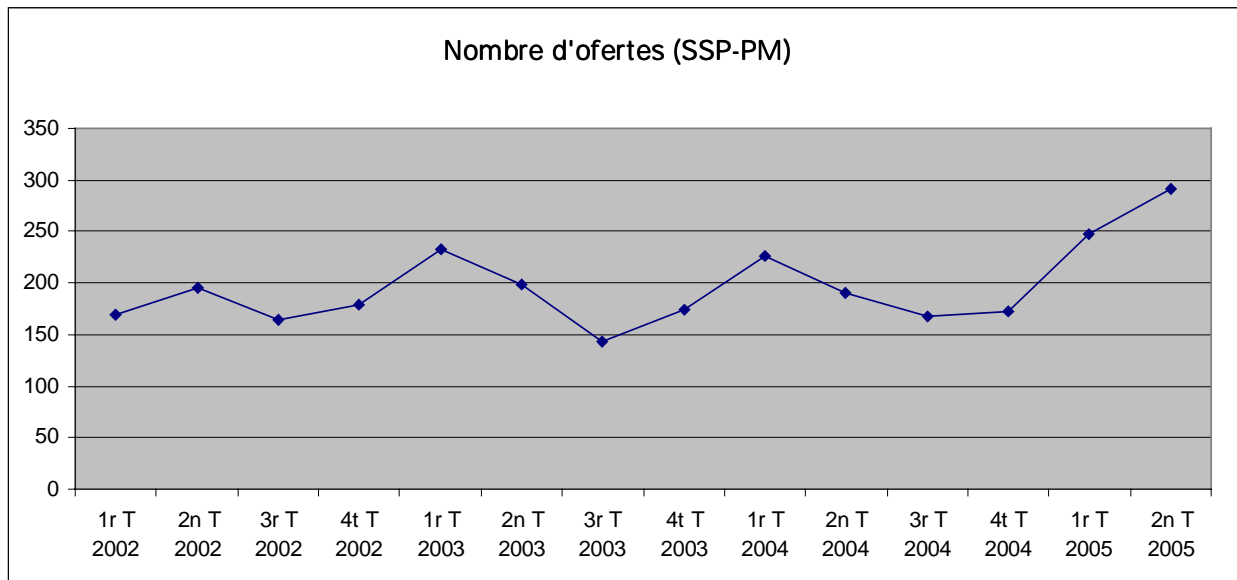
2.1 Evolució del mercat de treball

El nombre d'ofertes que hem rebut al Col·legi en el segon trimestre mostra un creixement important, apropant-se a les 300, molt per sobre de les rebudes al mateix període de l'any passat. De fet, si comptem el primer semestre, l'augment d'ofertes ha estat del 29,5% sobre el mateix període del 2004. És a dir, han crescut molt més ràpid que el ritme de l'economia i de l'ocupació en general.

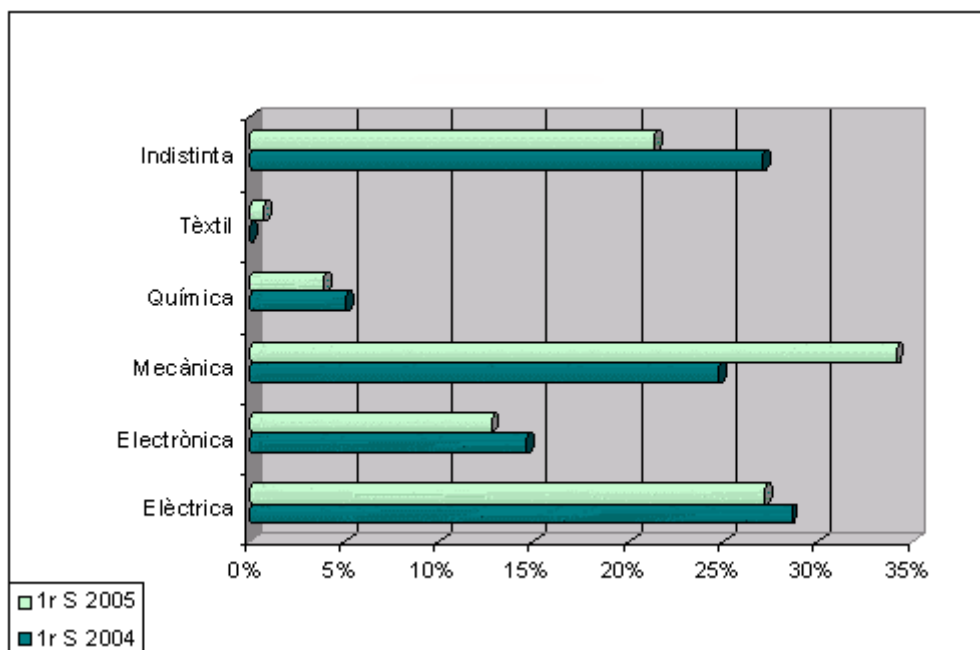
Pel que fa als sectors, els canvis envers el primer semestre anterior no són excessivament rellevants, encara que cal comentar la davallada en els serveis i el creixement en la construcció.

El fenomen de la construcció, lligat a moltes branques de la nostra professió, mereix un comentari apart. Malgrat tot el que es diu sobre la seva desaceleració i la por que esclati "la bombolla", s'ha arribat a la fita dels 100.000 habitatges nous iniciats a Catalunya en dotze

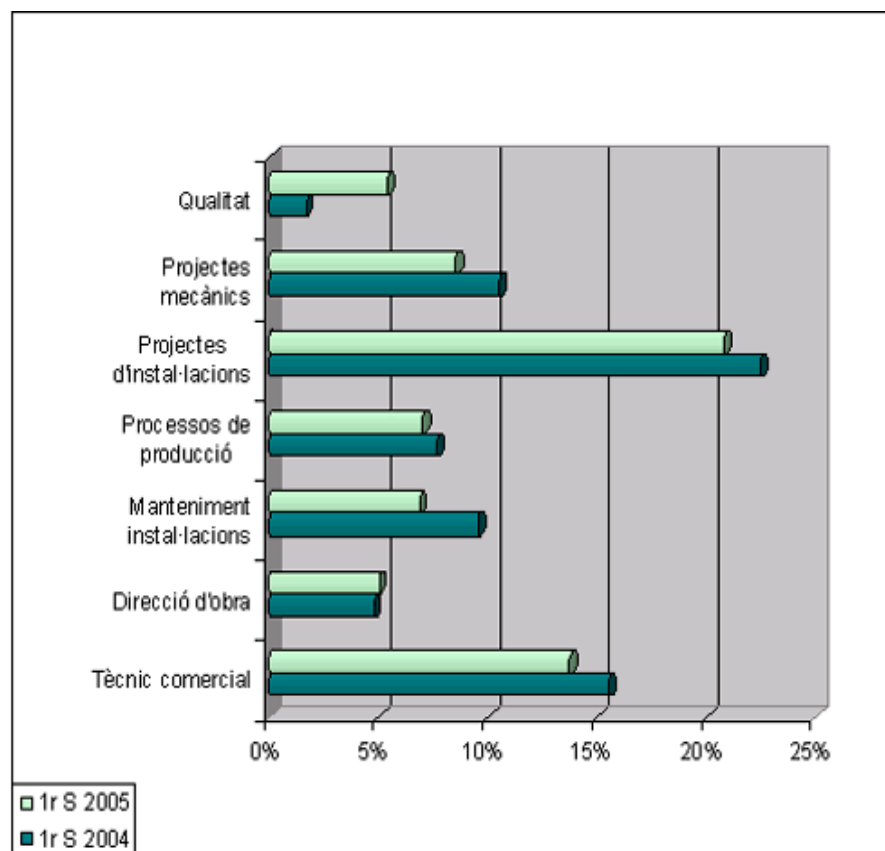
mesos. Això vol dir dos anys de feina assegurada. Però el més important és que en el sector no veuen una davallada a curt termini. Ans al contrari, la Cambra de Contractistes d'Obres de Catalunya feia públic un comunicat el dia 25 de juliol en què demanava als agents socials "impulsar una veritable política de formació professional en el sector de la construcció". El problema que presenta és l'envelliment dels treballadors. Així, el 1996 els ocupats al sector a Catalunya eren 192.000, dels quals un 16% tenia menys de 25 anys. El 2004, amb 351.000 treballadors, era només el 12%. En canvi, els de més de 55 anys eren el 9,9% el 1996 i el 10,4% el 2004, "quan el desitjable hauria estat que l'augment d'ocupació en el sector hagués estat cobert per gent jove", segons la Cambra.

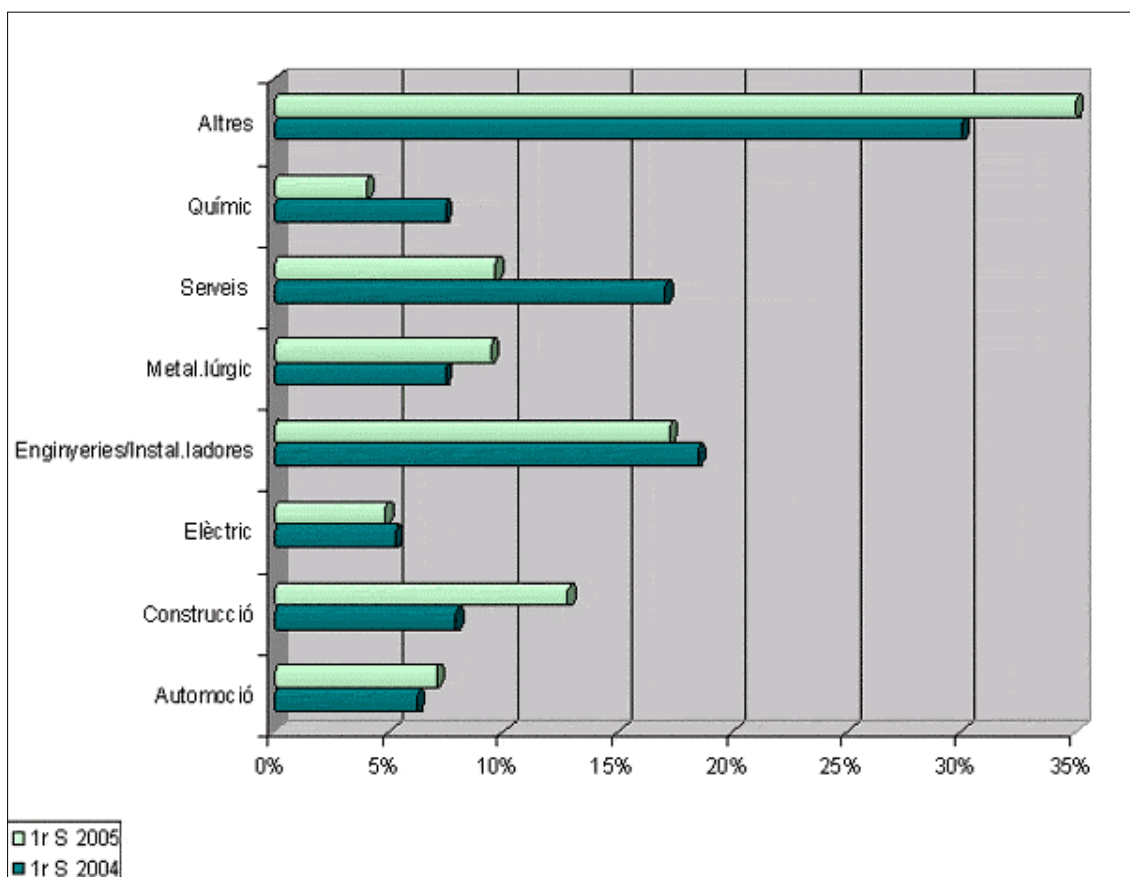
2.2 Distribució de les ofertes segons l'especialitat

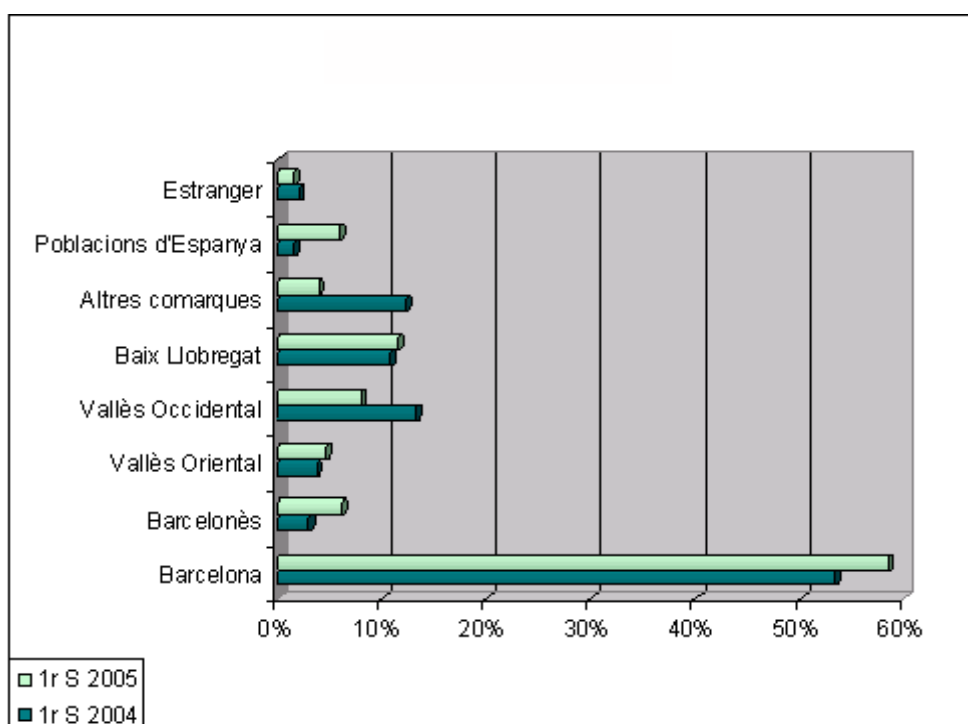
2.3 Distribució de les ofertes segons les ocupacions

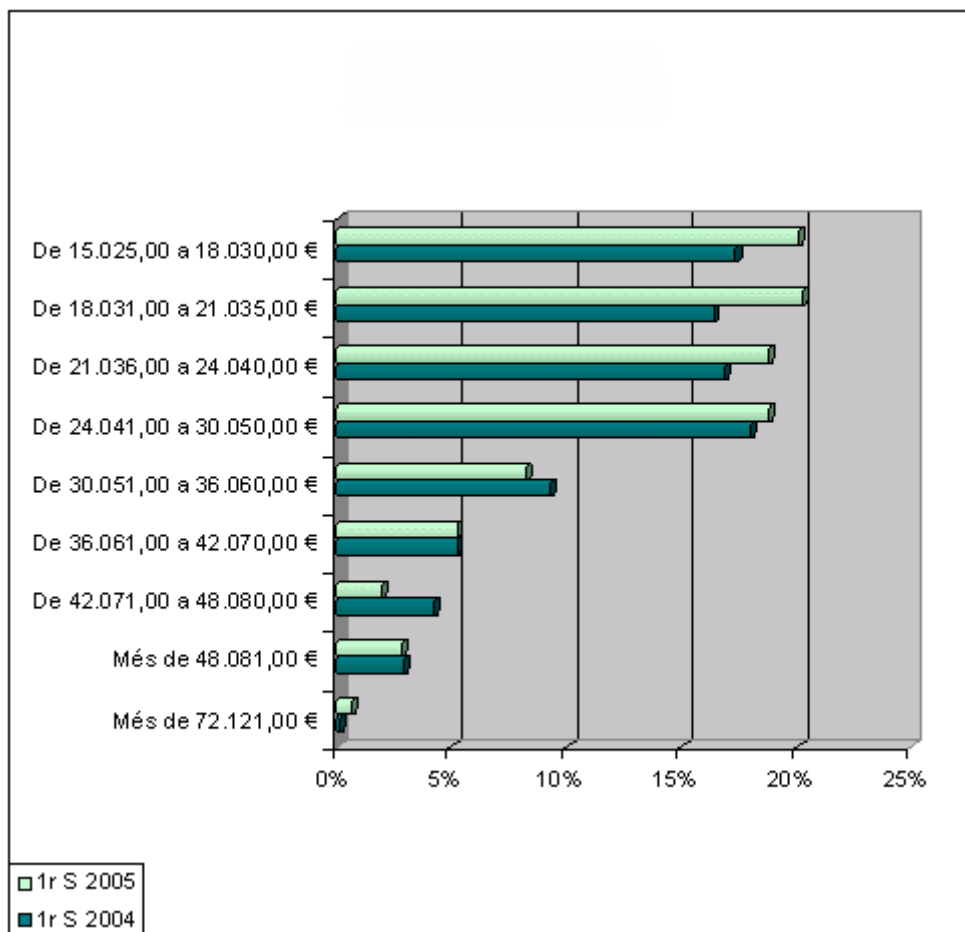
2.4 Distribució de les ofertes segons els sectors

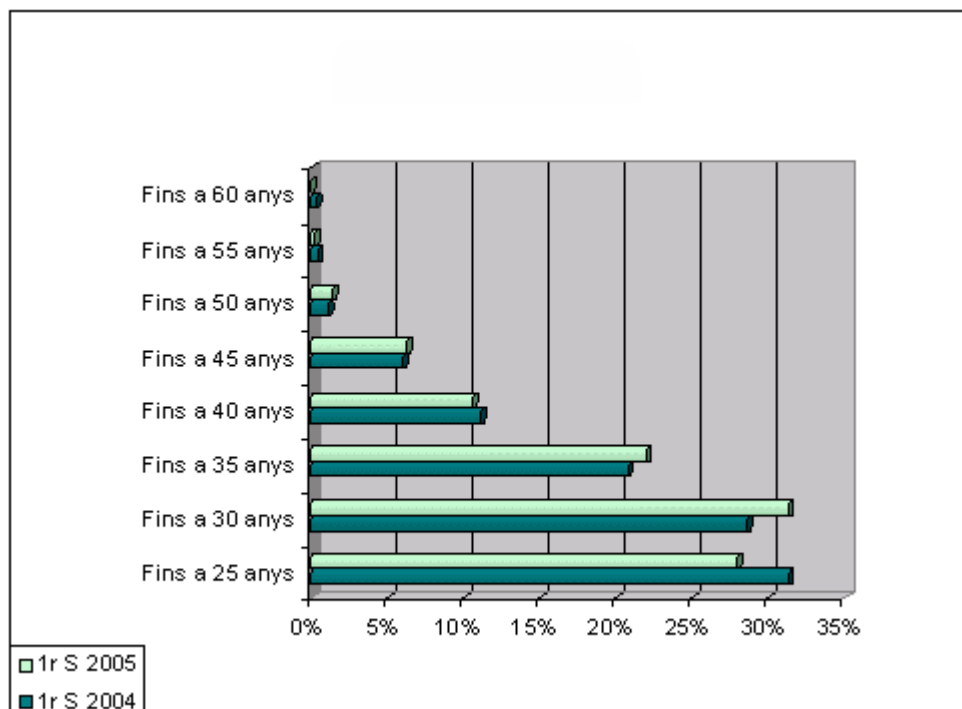
2.5 Distribució geogràfica de les ofertes

2.6 Distribució de les ofertes per trams retributius

2.7 Distribució de les ofertes per edat dels candidats

3. Entrevista a Txell Pineda, coordinadora de l'Institut d'Estudis de la Seguretat

“La seguretat comporta un reciclatge constant”

Es podria definir la seguretat com el sector en què la base del treball és el risc. És un sector heterogeni, que es pot dividir en molts àmbits diferents. Per exemple, actualment dins el sector de la seguretat es destaquen com a principals àmbits la seguretat laboral, la seguretat mediambiental, la seguretat industrial, la seguretat viària, la seguretat alimentària, la seguretat privada, la seguretat de les tecnologies de la informació, etcètera.

S'ensenya la matèria de seguretat a les universitats?

No. La seguretat és un sector amb una dualitat. Mentre que la seguretat és un concepte que existeix des de fa molts segles (des dels inicis de la humanitat), les professions associades a la seguretat (excepte les més clàssiques) són professions emergents que fan que actualment molts cops no trobem una equivalència en el món universitari. De fet, la seguretat, en el currículum, no hi és. Únicament hi ha assignatures independents. Des de la Universitat no hi ha cap itinerari que prepari per treballar en l'àmbit de la seguretat. Per exemple, un enginyer tècnic químic o una enginyera tècnica química que vulgui exercir de conseller o de consellera de seguretat per a les matèries perilloses ho haurà de fer amb cursos de postgrau, no en la carrera universitària convencional.

Quin és l'àmbit amb més moviment o projecció?

En aquests moments, la prevenció de riscos laborals és la que té més projecció i moviment. Des que el 1995 es va legislar aquest àmbit, totes les empreses han d'integrar la prevenció de riscos laborals dins la seva organització. Això està costant bastant perquè no hi ha cultura de prevenció de riscos a l'empresa i, de fet, aquesta és la principal dificultat del sector juntament amb la responsabilitat professional. La manca de cultura preventiva fa que el sector visqui una paradoxa: aquesta poca sensibilitat cap a la prevenció de riscos laborals fa que la seva implantació en l'empresa sigui lenta i difícil. Però al mateix temps, com que encara hi ha moltes empreses amb aquesta assignatura pendent, i és una exigència legal, llavors la demanda de professionals és alta ja que tard o d'hora s'hi han de posar. Tot això fa que la prevenció de riscos laborals, sigui un àmbit amb moltes sortides professionals per als enginyers tècnics i les enginyeres tècniques.

Per fer de tècnic superior en prevenció de riscos laborals, s'ha de realitzar un curs homologat per l'Administració, de 600 hores, que té com a requisit ser titulat universitari. Però ara el mercat està pendent que es creï una carrera universitària que reguli aquesta especialitat, encara que el procés és lent i sembla que encara falta un quant temps.

Quin paper poden assumir els enginyers tècnics i les enginyeres tècniques en la prevenció de riscos laborals?

La majoria dels enginyers tècnics i les enginyeres tècniques ocupen càrrecs relacionats amb la seguretat bé sigui treballant-hi directament, com a prevencionista, o integrant-la en les tasques diàries com podria ser el o la responsable de producció. El que han de tenir en compte els professionals que s'hi dediquin és la qüestió de les responsabilitats professionals que, en la prevenció de riscos laborals, estan molt definides (per la legislació mateixa). Per exemple, en cas d'accident laboral un dels principals responsables que ha de respondre'n és el o la responsable de riscos laborals de l'empresa, i els tècnics de prevenció que hi hagi. Així és qui té més números de ser objecte de reclamacions judicials. Per això, aquestes professions han de ser revalorades econòmicament.

Al mateix temps, i això serveix per a qualsevol àmbit de la seguretat, les tecnologies, el coneixement i la normativa van canviant, i això fa que en el món de la seguretat s'hagi d'estar al dia de tot, se n'ha de fer un constant reciclatge, atès que cada dia sorgeixen nous problemes i noves formes de combatre'ls.

Quina és la tendència del sector de la prevenció de riscos laborals?

La Llei de riscos laborals és de l'any 1995 i se suposa que totes les empreses haurien de tenir-hi integrada la prevenció de riscos laborals. Però la realitat és que no és així, fins al punt que l'any passat va sortir una modificació de la llei per mirar de solucionar alguns dels principals problemes d'aplicació que arrossega la llei de prevenció de riscos laborals.

L'important i el que ha de tenir sempre present el professional és treballar i treballar bé. Per això s'ha de tenir en compte el paper dels col·legis professionals. En l'actualitat, si un professional està col·legiat, pot actualitzar coneixements amb les formacions, tenir contactes amb altres companys a través de les subcomissions de seguretat, i gaudir de protecció en responsabilitat civil.

Què ens pot dir sobre un gran camp de la seguretat com és la seguretat en cas d'incendis?

Com ja he comentat en genèric respecte a l'ensenyament universitari, en aquests moments no hi ha cap estudi reglat en matèria d'incendis. En realitat, els enginyers tècnics que s'hi vulguin dedicar han de recórrer a l'autoformació, fet que resulta una paradoxa perquè és un terreny en el qual hi ha molta demanda de feina.

Quina és aquesta demanda?

La demanda és molt variada. Bé, hi ha tot el tema de les instal·lacions contra incendis, i també els projectes de protecció contra el foc en les empreses (siguin indústries, edificis, etc.). A més, no cal oblidar el sector de les assegurances, que requereix diferents perfils tècnics, des del tècnic que audita una indústria que s'ha d'assegurar fins a l'investigador d'incendis quan ha passat un sinistre. També molts cops associat a la realització del sistema de protecció contra incendis, es demana als professionals que duguin a terme el pla d'autoprotecció i, per descomptat, no hem d'oblidar tots els tècnics que treballen a l'Administració pública.

Has anomenat al principi la seguretat mediambiental. El medi ambient també és seguretat?

Des de l'òptica de la seguretat sí. Són tots aquells riscos que poden afectar el medi ambient, des dels riscos naturals (riudes, sequera, ventades) fins a la contaminació dels diferents vectors (aigua, terra, aire...). El que passa és que ha estat el primer àmbit el que ha despuntat i consolidat, i ha creat un sector de si mateix: el sector del medi ambient. Però parlar de sostenibilitat és parlar també de seguretat, hi va molt enllaçat.

Si analitzem el procés que han seguit les empreses en general, primer van introduir el concepte de qualitat, després el de medi ambient i ara comencen a parlar de la seguretat. Molts cops qui fa medi ambient també acaba fent seguretat i viceversa. Així que professionalment un enginyer tècnic que s'especialitzi en medi ambient pot ser que, a mitjà termini, també hagi de treballar en prevenció de riscos laborals o bé haurà de tenir uns mínims coneixements per treballar conjuntament amb el tècnic que ho porti.

Quines altres sortides professionals hi ha en el terreny de la seguretat?

Bé, en la introducció hem vist que hi ha molts àmbits diferents. Una qüestió interessant és la gerència de riscos. Es tracta, a grans trets, de la gestió de riscos d'una empresa en un sentit transversal. És a dir, cal preveure els riscos laborals, financers, d'intrusisme, sabotatges, incendis, etc. I és, a més, un camp molt lligat al de les assegurances, perquè molt sovint el gestor de riscos es dedica a la

valoració de les assegurances. Per ser-ho, s'han de fer estudis suplementaris, no hi ha cap carrera universitària específica. És una professió bàsica en corporacions grans, tot i que a la pràctica, i més en el nostre país, les empreses són mitjanes i petites i demanen professionals més polivalents.

Altres sectors en creixement, en els quals els enginyers tècnics i les enginyeres tècniques poden dir moltes coses és en la seguretat viària (reconstrucció d'accidents, tècnic de seguretat viària, modificacions de vehicles...), o, per exemple, en la seguretat privada, que és un sector amb un fort creixement on totes les qüestions de sistemes i instal·lacions de protecció van molt lligades a la presència d'un tècnic especialitzat com pot ser l'enginyer tècnic o l'enginyera tècnica.

Eduard Company